

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Факультет фізичного виховання та спорту
Кафедра теорії та методики фізичного виховання

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та
науково-педагогічної роботи,
голова науково-методичної ради
Дар'я МАЛЬЧИКОВА
«20» квітня 2022 р.

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Комплексний екзамен за фахом:

- Педагогіка та психологія фізичного виховання і спорту;
- Теорія та методика фізичного виховання.

Атестаційний іспит: «Сучасні наукові дослідження у фізичній культурі»

Спеціальність: 014 Середня освіта

Спеціалізація: 014.11 Фізична культура

Освітня програма: Середня освіта (фізична культура)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Форма навчання: денна/заочна форми навчання/скорочений термін

ПОГОДЖЕНО

на засіданні

науково-методичної ради

факультету фізичного виховання та спорту

Голова НМР

Сергій ГОЛЯКА

«20» квітня 2022 р., пр. № 4а

Херсон – 2022 р.

Затверджено на засіданні кафедри
теорії та методики фізичного виховання
Протокол № 8а від 20 квітня 2022 р.

В.о. завідувача Юрій ГРАБОВСЬКИЙ

ЗМІСТ

Загальні вимоги до складання атестації здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр».....	3
1. Програма атестації здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр» з педагогіки та психології.....	8
1.1. Питання до атестації на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр» з педагогіки та психології для денної та заочної форм навчання	18
1.2. Основна література з педагогіки	21
1.3. Додаткова література з педагогіки	21
1.4. Основна література з психології.....	23
1.5. Додаткова література з психології	23
2. Програма атестації здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр» з теорії та методики фізичного виховання	25
2.1. Питання до атестації на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр» з теорії та методики фізичного виховання для денної та заочної форм навчання	27
2.2. Основна література з теорії та методики фізичного виховання	29
2.3. Додаткова література з теорії та методики фізичного виховання.....	30
3. Програма атестації здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр» з сучасних наукових досліджень у фізичній культурі.....	32
3.1. Питання до атестації на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр» з сучасних наукових досліджень у фізичній культурі для денної та заочної форм навчання.....	34
3.2. Основна література з сучасних наукових досліджень у фізичній культурі	36
3.3. Додаткова література з сучасних наукових досліджень у фізичній культурі.....	36

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО СКЛАДАННЯ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ «БАКАЛАВР»

Вчитель фізичної культури СВО «бакалавр» має бути розвинутою, освіченою та інтелігентною людиною, яка може кваліфіковано здійснювати виховну, фізкультурно-оздоровчу та навчально-тренувальну роботу з різним контингентом населення, а також сприяти гармонійному розвитку особистості, формуванню життєво необхідних навичок, розвитку фізичних якостей, зміцненню здоров'я, підготовці до активної трудової діяльності та служби в Збройних силах України, підготовці кваліфікованих спортсменів та команд.

Керуючись принципами гуманізму, демократизму, принципами організації процесу фізичного виховання і враховуючи національні засади виховання і регіональні особливості, передовий вітчизняний і світовий досвід, з метою формування системи знань про фізичну культуру, яка відповідає сучасності і віковим особливостям різного контингенту в процесі фізичного виховання, випускник повинен **мати:**

Загальні компетентності:

- здатність спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність планувати і управляти часом;
- здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність до міжособистісної взаємодії;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Фахові компетентності:

– Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань базові знання з теорії і методики фізичного виховання та застосовувати систему знань під час виробничої практики.

– Здатність використовувати різні методи та прийоми навчання, виховання та соціалізації особистості.

– Здатність визначати закономірності, розвиток і форми психічних проявів людини, а також формувати мотиваційно-ціннісні орієнтації особистості.

– Здатність здійснювати дослідну діяльність в сфері фізичної культури та спорту, розв'язувати практичні проблеми за невизначених умов в окремих напрямках фізичної культури та спорту.

Програмні результати навчання:

Студент як суб'єкт буде здатен:

- *демонструвати* знання професійного дискурсу, термінології свого фаху, джерел поповнення лексики української та іноземної мови; *комунікувати* українською мовою у професійному середовищі; *застосовувати* етику ділового спілкування; складати різні види документів, в тому числі іноземною мовою; *аналізувати* іншомовні джерела інформації для отримання даних, що є необхідними для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень;

- *використовувати* інноваційні технології в галузі фізичної культури і спорті та професійній діяльності; *розробляти* інноваційні програми спортивної та спортивно-оздоровчої діяльності з урахуванням виникаючих потреб;

- *застосовувати* різні форми рекреаційно-оздоровчої діяльності та проводити заняття оздоровчої спрямованості; *розробляти* та *реалізовувати* різні програми рекреаційно-оздоровчої спрямованості з фізкультурниками і спортсменами різних кваліфікацій;

- *застосовувати* сучасні методи управління в організаціях фізкультурно-спортивної спрямованості, *розробляти* технології з прийняття та реалізації управлінських рішень в мережі фізкультурно-спортивних послуг.

Атестація здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Фізична культура)» зі спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) проводиться у формі комплексного іспиту за фахом. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Учитель фізичного виховання має бути розвинутою, освіченою та інтелігентною людиною, яка може кваліфіковано здійснювати виховну, фізкультурно-оздоровчу та навчально-

тренувальну роботу з різним контингентом населення, а також сприяти гармонійному розвитку особистості, формуванню життєво необхідних навичок, розвитку фізичних якостей, зміцненню здоров'я, підготовці до активної трудової діяльності та служби в Збройних силах України, підготовці кваліфікованих спортсменів та команд.

При атестації здобувачів ступеня вищої освіти студенти повинні дати кваліфіковану змістовну відповідь питання:

- з педагогіка та психології,
- теорії та методики фізичного виховання,
- практики фізичного виховання (у вигляді фрагменту план-конспекту уроку за зазначеними завданнями);
- сучасних наукових досліджень у фізичній культурі.

Відповідь доповнюється прикладами практичного використання тих чи інших видів і методів діяльності викладача (методичними розробками комплексів фізичних вправ).

Атестація здобувачів вищої освіти з педагогіки та психології

Соціальні очікування від майбутніх педагогічних працівників пов'язані з самодостатністю сформованої національно свідомої, високоморальної особистості педагога, здатного до педагогічної рефлексії, інноваційної, творчої професійної діяльності; із розвиненими перцептивними вміннями і навичками, набутими під час навчання у ЗВО компетентностями.

Завдання атестації здобувачів СВО «бакалавр» з педагогіки та психології – перевірка рівня психолого-педагогічної готовності майбутніх вчителів до ефективної професійної діяльності у закладах загальної середньої освіти.

Програма атестації складена на основі навчальних програм навчальних дисциплін «Педагогіка», «Психологія», що забезпечують відповідну підготовку з обов'язкових компонентів ОП здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр» із галузі знань – 01 Освіта / Педагогіка – всіх спеціальностей 014 Середня освіта.

Компетентності:

професійно-педагогічні:

- Здатність формувати в учнів предметні компетентності.
- Знання та розуміння предметної області, здатність до аналізу навчального матеріалу та вибору ефективних форм і методів його викладання.
- Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з предмету, аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою корекції й оптимізації освітнього процесу.
- Здатність доцільно використовувати й створювати сучасне навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять.
- Здатність до аналізу педагогічних явищ, стратегій і розробок у галузі освіти, виховання і розвитку особистості та їх прогнозування.
- Здатність до аналізу педагогічних ситуацій, вибору ефективних способів взаємодії з учасниками освітнього процесу.

соціально-мотиваційні:

- Здатність власною державницькою позицією, особистою педагогічною культурою, ерудицією виховувати національно свідомих громадян України.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.
- Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- Здатність працювати в команді.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність узяти на себе відповідальність за запропоновані нові методичні підходи до навчання і виховання учнів та їх реалізацію.

інформаційні:

- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

комунікативні:

- Здатність створювати рівноправний і психологічно позитивний клімат для навчання.
- Здатність організовувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу, дотримуючись етичних норм у професійній діяльності та впроваджувати їх в освітній простір і суспільство.

- Вільне володіння державною мовою як в усній, так і письмовій формі.

креативні:

- Здатність до творчого самовдосконалення.

цільові:

- Здатність до постановки та реалізації освітніх цілей різного рівня і спрямованості: навчальних, виховних, розвивальних, стратегічних.

змістові:

- Здатність використовувати набуті знання, сформовані уміння і навички для вирішення завдань у професійній діяльності.

проектні:

- Здатність передбачати результати своєї діяльності, визначати педагогічні стратегічні і тактичні цілі, послідовність дій для досягнення мети.

рефлексивні:

- Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у вихованні і предметній галузі з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем в освітньому процесі.

Програмні результати навчання

Здобувачі мають **знати**:

- Категорійно-понятійний апарат педагогіки і психології.
- Сучасні наукові засади навчання предмету.
- Державний стандарт загальної середньої освіти, навчальні програми з предмету для ЗНЗ та практичні шляхи їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності.
- Закономірності та принципи навчання і виховання особистості.
- Закономірності психічного розвитку особистості школяра на різних вікових етапах.
- Теорію і методика виховання учнів у різних типах освітніх закладів.
- Характеристику та детермінованість психічних явищ в їх віковій динаміці.
- Психологію особистості та діяльності вчителя.
- Основи педагогічного спілкування.
- Структуру групи та колективу, групову динаміку, шляхи формування учнівського колективу.
- Специфіку роботи класного керівника, вихователя школи-інтернату, дитячого будинку, громадських дитячих та юнацьких організацій.

- Основні методи та методики психолого-педагогічного дослідження.

Здобувачі повинні **уміти**:

- Організувати навчальний процес (співпрацю в команді), реалізувати професійно-практичні засади навчання предмету, керувати пізнавальною діяльністю учнів.

- Працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в професійній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

- Володіти методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з предмету.

- Здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії.

- Мати навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.

- Володіти основами професійної культури.

- Уміти вдосконалювати набуту під час навчання кваліфікацію.

Здобувачі мають **володіти** уміннями і навичками:

- Формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування.

- Організувати співпрацю учнів (вихованців), ефективно працювати в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).
- У своїй діяльності керуватися принципами толерантності, творчого діалогу, співробітництва, взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.
- Ефективно спілкуватися в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-діловій сферах; виступати перед аудиторією, брати участь у дискусіях, обстоювати власну думку (позицію), дотримуватись культури поведінки й мовленнєвого спілкування.
- Навчатись впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту кваліфікацію.
- Мати творчо-критичне мислення, використовувати теоретичний і практичний досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.
- Аналізувати, критично оцінювати, нести відповідальність за результати власної професійної діяльності.

Модуль включає питання із 2 розділів програми: з педагогіки і психології.

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ «БАКАЛАВР» З ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

Завдання атестації здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з педагогіки та психології – перевірка рівня психолого-педагогічної готовності майбутніх вчителів до ефективної професійної діяльності у закладах загальної середньої освіти.

Програма атестації складена на основі освітніх програм освітніх дисциплін «Педагогіка», «Психологія», що забезпечують відповідну підготовку з обов'язкових компонентів ОП здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти із галузі знань – 01 Освіта / Педагогіка – всіх спеціальностей 014 Середня освіта.

Педагогічні компетентності:

Загальні компетентності

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), діяти соціально відповідально та свідомо.

Здатність свідомо визначати цілі власного професійного й особистісного розвитку, організовувати власну діяльність, працювати автономно та в команді.

Здатність до пошуку, оброблення, аналізу та критичного оцінювання інформації з різних джерел, у т.ч. іноземною мовою.

Здатність застосовувати набуті знання та вміння в практичних ситуаціях.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність до письмової й усної комунікації, що якнайкраще відповідають ситуації професійного і особистісного спілкування засобами іноземної та державної мов.

Здатність проводити дослідницьку роботу, визначати цілі та завдання, обирати методи дослідження, аналізувати результати.

Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми з відповідною аргументацією, генерувати нові ідеї.

Здатність критично оцінювати й аналізувати власну освітню та професійну діяльність.

Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології в освітній і професійній діяльності.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

Здатність реалізовувати сучасні підходи до організації та здійснення освітнього процесу згідно з вимогами педагогіки, психології, вікової фізіології й валеології, а також відповідно до норм безпеки життєдіяльності.

Здатність формувати в учнів предметні компетентності, застосовуючи сучасні підходи, методи й технології навчання

Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності з метою підвищення ефективності освітнього процесу.

Здатність орієнтуватися у літературному процесі в історико-культурному контексті та використовувати знання іноземних мов і світової літератури для формування національної свідомості, культури, ціннісних орієнтацій учнів.

Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації освітніх цілей.

Психологічні компетентності:

Загальні компетенції:

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

фахові компетенції:

- Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики
- Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.
- Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну) з використанням науково верифікованих методів та технік.
- Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.
- Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
- Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
- Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

Прогнозовані результати

- Категорійно-понятійний апарат педагогіки і психології.
- Сучасні наукові засади навчання предмету.
- Державний стандарт загальної середньої освіти, навчальні програми з предмету для ЗНЗ та практичні шляхи їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності.
- Закономірності та принципи навчання і виховання особистості.
- Закономірності психічного розвитку особистості школяра на різних вікових етапах.
- Теорію і методику виховання учнів у різних типах освітніх закладів.
- Характеристику та детермінованість психічних явищ в їх віковій динаміці.
- Психологію особистості та діяльності вчителя.
- Основи педагогічного спілкування.
- Структуру групи та колективу, групову динаміку, шляхи формування учнівського колективу.
- Специфіку роботи класного керівника, вихователя школи-інтернату, дитячого будинку, громадських дитячих та юнацьких організацій.
- Основні методи та методики психолого-педагогічного дослідження.
- Організувати навчальний процес (співпрацю в команді), реалізувати професійно-практичні засади навчання предмету, керувати пізнавальною діяльністю учнів.
- Працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в професійній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.
- Володіти методами й методиками діагностування освітніх досягнень учнів з предмету.
- Здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії.
- Мати навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.
- Володіти основами професійної культури.
- Уміти вдосконалювати набуту під час навчання кваліфікацію.
- Формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування.
- Організовувати співпрацю учнів (вихованців), ефективно працювати в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).
- У своїй діяльності керуватися принципами толерантності, творчого діалогу, співробітництва, взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.
- Ефективно спілкуватися в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-діловій сферах; виступати перед аудиторією, брати участь у дискусіях, обстоювати власну думку (позицію), дотримуватись культури поведінки й мовленнєвого спілкування.
- Навчатись впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту кваліфікацію.

- Мати творчо-критичне мислення, використовувати теоретичний і практичний досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.
- Аналізувати, критично оцінювати, нести відповідальність за результати власної професійної діяльності.

Модуль включає питання із 2 розділів програми: з педагогіки і психології.

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

1. Загальні основи педагогіки

Педагогіка як наука

Предмет і завдання педагогіки. Основні категорії педагогіки: навчання, виховання, освіта. Зв'язок педагогіки з іншими науками.

Джерела розвитку педагогіки.

Структура педагогічної науки. Система педагогічних наук. Методологія і методи педагогічних досліджень.

Розвиток, виховання і формування особистості

Поняття розвитку і формування особистості. Закономірності розвитку особистості. Виховання як провідний фактор розвитку і формування особистості.

Вікова періодизація дітей та її роль в організації навчально-виховного процесу.

Мета і завдання виховання

Основна мета та завдання складових виховання. Національна мета виховання згідно Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді.

Система освіти в Україні

Поняття системи освіти, її структура згідно Закону України «Про освіту». Принципи освіти в Україні. Завдання закладів освіти. Управління системою освіти в Україні.

2. Теорія навчання (дидактика)

Дидактика та її категорії

Сутність та актуальні завдання дидактики. Основні категорії дидактики та їх характеристика.

Сучасні дидактичні концепції в освіті. Мета і головні компоненти Концепції «Нова українська школа».

Стратегія розвитку освіти в Україні. Дидактика і методики викладання окремих дисциплін.

Процес навчання, його структура, методологія

Суть процесу навчання та його методологія. Основні функції навчання. Мотиви навчання. Основні компоненти процесу навчання (мета, завдання, зміст, методи, засоби, форми організації навчання, результати).

Структура процесу засвоєння (сприйняття, осмислення, розуміння, узагальнення, закріплення, застосування).

Типи навчання. Роль педагогічної техніки в процесі навчання. Сучасні технології навчання.

Зміст освіти в закладах загальної середньої освіти

Сутність змісту освіти та його завдання. Концепції освіти. Види та рівні освіти визначені Законом України «Про освіту».

Основні нормативні документи змісту освіти (базові навчальні плани, навчальні плани, програми)

Шляхи підвищення ефективності і реалізації змісту освіти в освітніх закладах України.

Закономірності і принципи навчання

Характеристика закономірностей навчання (виховуючий характер, обумовленість суспільними потребами, залежність від умов, в яких воно протікає, взаємозалежність процесу навчання і реальних освітніх можливостей учнів, єдність викладання і навчання, взаємозв'язок завдань змісту, методів і форм навчання в єдиному процесі навчання).

Характеристика основних принципів навчання (спрямованість навчання на розв'язання взаємозв'язку завдань освіти, виховання і загального розвитку школярів, науковість навчання, систематичність і послідовність в навчанні, зв'язок теорії з практикою, з життям, доступність, наочність в навчанні, оптимальне поєднання різних методів навчання, забезпечення міцності знань, умінь і навичок, індивідуального підходу, принцип емоційності навчання).

Правила навчання.

Народна педагогіка про принципи навчання.

Методи і засоби навчання

Поняття про методи навчання. Класифікація методів навчання, різні підходи до їх класифікації. Методи організації і самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності. Методи стимулювання і мотивації учіння. Методи контролю і самоконтролю. Бінарні методи навчання. Ситуаційний метод. Вибір методів навчання.

Основні засоби навчання та їх класифікація.

Форми організації навчання

Поняття про форми організації навчання: урочної і позаурочної, фронтальної, групової і індивідуальної. Історія форм організації навчання. Класно-урочна система Я.А.Коменського.

Урок – основна форма організації навчального процесу. Типи уроків та їх структура.

Підготовка вчителя до уроку: діагностика, прогнозування, планування. Тематичне і поурочне планування.

Шляхи підвищення ефективності уроку в сучасній школі.

Аналіз та самоаналіз уроку.

Позаурочні форми навчання (практикуми, семінари, факультативи, навчальні екскурсії, предметні гуртки).

Домашня навчальна робота учнів. Види домашніх завдань. Шляхи попередження перевантаження учнів домашніми завданнями.

Контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів

Діагностика результатів навчання. Суть і основні види контролю успішності учнів. Функції контролю: освітня, діагностична, виховна, розвиваюча, стимулююча, управляюча, оцінююча.

Тестування успішності, вимоги до проведення тестування.

Оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів. Історія розробки системи оцінок у шкільній практиці.

Основні вимоги до перевірки і оцінки успішності: індивідуальний характер, систематичність, достатня кількість даних для оцінки, тематична спрямованість, об'єктивність, умотивованість оцінок, єдність вимог учителів, оптимальність, всебічність.

Критерії оцінки, норми оцінок.

3. Теорія виховання

Суть процесу виховання

Процес виховання, його специфіка, структурні елементи, рушійні сили. Етапи процесу виховання: усвідомлення вихованцями норм і правил поведінки, формування ставлень учнів до норм і правил поведінки, формування поглядів і переконань, формування загальної спрямованості особистості. Організація процесу виховання. Управління процесом виховання.

Загальні закономірності процесу виховання, основні принципи, їх характеристика.

Самовиховання: суть, умови, етапи, прийоми.

Етапи педагогічного керівництва самовихованням учнів (компенсуюча, стимулююча, виправна).

Перевиховання: його функції, етапи і принципи.

Результати процесу виховання, основні показники рівня вихованості.

Шляхи підвищення ефективності процесу виховання: подолання формалізму у виховній роботі школи, вдосконалення процесу виховання.

Народна педагогіка про критерії вихованості і про самовиховання.

Внесок видатних педагогів в теорію і практику виховання (К.Д.Ушинського, А.С.Макаренка, В.О.Сухомлинського).

Зміст процесу виховання

Суть змісту виховання у сучасній школі.

Загальна характеристика основних напрямів змісту виховання: інтелектуальне (розумове), патріотичне, правове, моральне, художньо-естетичне, трудове, екологічне, фізичне, статеве, громадянське, економічне.

Шляхи та засоби реалізації змісту виховання.

Загальні методи виховання

Поняття про методи виховання. Залежність методів виховання від мети, принципів, змісту, умов виховання, вікових і індивідуальних особливостей учнів і рівня розвитку колективу. Класифікація методів виховання.

Методи формування свідомості особистості: розповідь, роз'яснення, етична бесіда, диспут, метод позитивного прикладу.

Методи організації діяльності: тренування, привчання, педагогічної вимоги, громадської думки, доручення.

Методи стимулювання: заохочення, схвалення, змагання, покарання. Умови оптимального вибору і ефективного застосування методів виховання. Умови, фактори, що визначають оптимальний вибір методів виховання.

Методи виховання в народній педагогіці.

Педагогічна техніка і її значення у вихованні.

Формування учнівського колективу і його вплив на особистість учня

Розробка теорії колективу в працях А.С.Макаренка, В.О.Сухомлинського та інших вітчизняних педагогів.

Колектив як форма виховання. Ознаки колективу. Структура колективу. Основні типи учнівських колективів. Загальношкільний і первинний колектив, їх взаємозв'язок. Актив колективу, методика роботи з ним.

Етапи розвитку колективу. Система перспективних ліній. Традиції колективу. Педагогічне керівництво процесом формування колективу. Принцип паралельної дії, обґрунтований А.С.Макаренком.

Умови підвищення ефективності учнівського самоврядування. Функції органів самоврядування: організаторська, виховна, контролююча і стимулююча.

Форми виховної роботи

Суть, завдання, зміст, принципи організації позакласної і позашкільної роботи.

Організаційні форми виховної роботи: читацька конференція, тематичні вечори, вечори запитань і відповідей, усний журнал, година класного керівника, робота гуртків, екскурсії, походи, гуртки художньої самодіяльності.

Характеристика основних напрямів змісту виховання

Розумове виховання. Зміст, завдання, шляхи, форми та засоби.

Моральне виховання. Зміст морального виховання в національній школі, шляхи, форми та засоби. Етапи розвитку національної свідомості дитини.

Екологічне виховання. Зміст, завдання: нагромадження екологічних знань, виховання любові до природи, формування вмінь і навичок діяльності в природі, сприяння екологічній безпеці.

Методика екологічного виховання в школі і позашкільних закладах освіти, сучасні підходи, вимоги, організаційні форми роботи.

Статеве виховання. Суть, завдання, мета статевого виховання.

Методика статевого виховання і підготовки учнів до сімейного життя.

Правове виховання. Зміст і завдання правового виховання. Державна програма «Освіта» (Україна ХХІ ст.) про правове виховання, про виховання в учнівській молоді дисципліни, обов'язку і відповідальності.

Методика правового виховання школярів, попередження правопорушень серед учнівської молоді.

Трудове виховання і професійна орієнтація. Система трудового виховання, завдання, шляхи, форми та засоби.

Система профорієнтаційної роботи в школі. Етапи профорієнтаційної роботи: професійна інформація, професійна діагностика, професійна консультація, професійний вибір, професійна адаптація.

Естетичне виховання. Зміст, форми і методи естетичного виховання в освітніх закладах України. Завдання естетичного виховання: формування естетичних понять, поглядів, переконань; виховання естетичних смаків і формування умінь, навичок творити прекрасне; розвиток в учнів творчих здібностей.

Фізичне виховання. Зміст і завдання фізичного виховання в навчально-виховних і позашкільних закладах освіти.

Основні засоби фізичного виховання.

4. Школознавство

Поняття про школознавство. Наукові основи внутрішкільного управління

Принципи управління: науковості, демократизації, участі громадськості, гуманізації, компетентності, оптимізації, об'єктивності і повноти інформації, правильного добору і використання кадрів, ініціативи і активності.

Органи державного управління освітою в Україні, органи громадського самоврядування в системі освіти, зміст їх діяльності.

Інспектування навчально-виховних закладів, види інспектування: фронтальне, вибіркове, тематичне, комплексне, акредитаційне, ліцензування.

Функції керівників школи: директор школи, заступник директора школи з навчальної, виховної, наукової роботи.

Склад ради школи, мета, завдання, зміст її роботи. Педагогічна рада школи, термін завдань, основні питання, які розглядаються.

Шкільна документація.

Планування роботи школи на навчальний рік

Принципи планування: науковість, реальність і оптимальність навчально-виховних заходів, рівномірний ритм роботи школи протягом року, соціальна детермінація.

Перспективний план розвитку школи: аналіз роботи школи за попередній період, визначення важливих завдань на новий термін, зміни контингенту учнів і класів-комплектів, організаційно-педагогічні проблеми розвитку школи, основні напрямки вдосконалення навчально-виховної і наукової роботи, робота з педагогічними кадрами, адміністративно-господарська діяльність і зміцнення матеріально-технічної бази.

Методична робота в школі

Роль методичної роботи в підвищенні рівня професійної підготовки вчителя. Функції методичної роботи в школі: планувальна, організаційна, діагностична, прогностична, моделююча, відновлювальна, корегуюча, пропагандистська, контрольна-інформаційна.

Завдання і зміст методичної роботи у закладі середньої загальної освіти України.

Форми методичної роботи в школі.

Вивчення, узагальнення і поширення передового педагогічного досвіду. Втілення досягнень педагогічної науки в шкільну практику.

Поняття про педагогічний досвід. Показники і умови для творчих пошуків і формування передового педагогічного досвіду.

Шляхи виявлення і вивчення передового педагогічного досвіду. Основні ідеї педагогів-новаторів. Втілення в практику досягнень педагогічної науки.

5. Основи загальної психології

Психологія як наука

Предмет психології. Короткий історичний нарис становлення психології.

Психіка і свідомість як форми психічного відображення дійсності.

Методологія та методи дослідження психічних явищ. Класифікація методів психології, їх види та характеристики. Етапи організації психологічного дослідження.

Принципи психології: детермінізму, розвитку психіки, єдності свідомості і діяльності, їх характеристики.

Психологія особистості

Поняття про особистість. Критерії підходу до розуміння та визначення особистості. Багатоплановість визначення поняття «особистість» у вітчизняній психології (Г. Ковальов, К. Платонов, С. Рубінштейн та ін.). Індивід, особистість, індивідуальність, людина як грані розуміння.

Структура особистості. Спрямованість особистості.

Самосвідомість і «Я-концепція» особистості. Цілісність і стійкість особистісних утворень людини.

Свідомість і несвідоме в структурі особистості.

Мотиваційна сфера особистості

Потреби і мотиви як вияв активності. Структура і характеристики потреб. Ієрархія мотивів та потреб (А. Маслоу).

Когнітивна сфера особистості

Поняття про когнітивну (пізнавальну) сферу особистості. Чуттєвий та логічний ступінь пізнання.

Поняття про увагу. Види уваги. Структурні особливості уваги. Уважність як суттєва риса особистості.

Поняття про відчуття. Загальні властивості і закономірності відчуттів.

Природа сприймання. Особливості сприймання. Види сприймань. Властивості сприймання: предметність, цілісність, структурність, константність, усвідомленість. Закони сприймання.

Спостереження і спостережливість, її виховання у дитячі і шкільні роки.

Поняття про пам'ять. Види пам'яті та їх характеристика. Процеси пам'яті: запам'ятовування, збереження, відтворення і забування. Індивідуальні відмінності пам'яті.

Вікові закономірності розвитку пам'яті дітей дошкільного та шкільного віку, прийоми виховання пам'яті.

Поняття про мислення. Розумові дії та мисленнєві операції. Теорія поетапного формування розумових дій (П. Гальперін). Форми мислення. Процеси розуміння і розв'язання завдань. Види мислення. Судження як результат мислення. Проблемна ситуація і задача.

Творче мислення та його характеристики. Поняття креативності.

Інтелектуальні властивості особистості. Тести інтелекту. Їх роль у вивченні рівнів та якостей мислення в навчальній діяльності школярів. Роль педагога в розвитку творчого мислення учнів.

Мислення і мова. Мова і мовлення: їх порівняльна характеристика. Мовленнєві функції та розвиток мовленнєвої особистості у віковій динаміці. Види мовлення. Індивідуальні особливості мовлення. Роль вчителя у формуванні мовленнєвих здібностей дітей.

Уява, види уяви та їх характеристики. Прийоми уяви. Уява і фантазія. Уява і творчість.

Виховання творчої уяви у дітей.

Емоційно-вольова сфера особистості

Поняття про емоції та почуття. Функції емоцій. Порівняльна характеристика емоцій та почуттів. Класифікація емоцій. Види емоцій. Емоційні процеси і стани. Емоції і організм, емоції і діяльність, емоції і спілкування. Зв'язок емоцій з потребами людини.

Індивідуальна своєрідність емоцій і почуттів. Форми переживання почуттів. Вищі людські почуття.

Поняття про волю. Провідні ознаки волі. Простий та складний вольовий акт. Структура вольової дії. Вольова регуляція поведінки людини. Розвиток волі в онтогенезі.

Первинні та вторинні якості волі. Третинні вольові якості: відповідальність, дисциплінованість, обов'язковість, принциповість, діловитість, ініціативність та їх значення у формуванні особистості. Виховання та самовиховання вольових рис особистості.

Особистість у діяльності і спілкуванні

Активність і діяльність. Потреби як джерело активності. Психологічна структура діяльності: мотиваційний та операційний підходи (Л. Виготський, С. Рубінштейн, О. Леонт'єв).

Основні види діяльності, їх характеристика. Розвиток дитини в умовах ігрової і навчальної діяльності.

Рух, дія, операції. Види дій, їх характеристики. Навички, вміння, звички, вчинки, поведінка людини. Шляхи закріплення позитивних та позбавлення негативних звичок. Уміння в структурі здібностей та майстерності.

Феномен вчинку.

Діяльність і спілкування. Функції та структура спілкування. Спілкування як обмін інформацією: вербальна і невербальна комунікація. Спілкування як інтеракція. Спілкування як міжособистісна взаємодія. Способи впливу на партнерів по спілкуванню: зараження, навіювання, наслідування, переконання.

Спілкування як міжособистісне розуміння. Поняття соціальної перцепції.

Засоби побудови образу партнера: ідентифікація і рефлексія. Вплив каузальної атрибуції, установки, стереотипізації та атракції на формування образу сприймання партнера по спілкуванню.

Психологія індивідуальності: темперамент, характер, здібності

Поняття про темперамент. Типи темпераменту та їх характеристики. Змішаність типів темпераменту у людей.

Властивості темпераменту. Темперамент як генотип (І. Павлов). Зв'язок типу нервової системи та типу темпераменту.

Індивідуальний стиль діяльності та темперамент людини. Врахування властивостей темпераменту в навчально-виховній роботі педагога з дітьми.

Сутність характеру. Характер як фенотип. Типології характеру. Симптомокомплекси характеру (Б. Теплов). Властивості характеру.

Формування характеру: вікові особливості. Проблеми виховання та перевиховання характеру. Вплив учителя на формування рис характеру у школярів.

Природа людських здібностей, види і структура. Розвиток здібностей дітей у процесі заняття різними видами творчості. Роль дошкільних закладів та школи у розвитку та формуванні загальних і спеціальних здібностей, творчих якостей вихованців.

Поняття «обдарованість», «талант», «геніальність».

6. Основи вікової, педагогічної та соціальної психології

Вікова психологія

Предмет вікової психології. Поняття віку (Г. Костюк, П. Блонський, Л. Виготський), загальна характеристика і специфіка віку. Параметри віку: соціальна ситуація розвитку та провідний тип діяльності, фактори, передумови, механізми та джерела психічного розвитку.

Загальна характеристика онтогенезу людської психіки. Поняття про зони актуального та потенційного розвитку, вікові кризи та їх закономірності, розвиток і формування психічних структур.

Особливості й закономірності психічного розвитку: нерівномірність, сенситивні періоди, інтеграція, пластичність, компенсація.

Вікові особливості розвитку особистості

Вікова періодизація психічного розвитку (Ж. Піаже, Е. Еріксон, Д. Ельконін та ін.). Етапи, стадії та загальна характеристика вікового розвитку в дитячому, шкільному, юнацькому та дорослому віці.

Психологія дошкільника

Етапи, фази та періодизація розвитку психіки дітей до 6 років. Здобутки психічного життя дитини 1 року. Період маляти. Розвиток провідних пізнавальних процесів. Початок ігрової діяльності. Криза трьох років. Початок формування особистості дитини. Дошкільний вік. Гра як провідний вид діяльності. Формування моральних почуттів, прийняття дитиною соціальних ролей. Розвиток пізнавальних процесів.

Формування готовності до вступу дитини до школи. Труднощі перехідного періоду від дошкільника до учня. Зміна соціальної ситуації і провідного виду діяльності. Криза 6-7 років та її подолання дитиною.

Психологія молодшого школяра

Характеристика навчання як провідної діяльності учня початкової школи. Структура учіння та навчання. Роботи Д. Ельконіна, П. Гальперіна, В. Давидова про можливість прискореного оволодіння знаннями в початковій школі. Розвиток пізнавальної сфери молодших школярів. Формування прийомів навчальної діяльності. Контроль та оцінювання знань. Особистість

учителя та її вплив на формування молодшого школяра. Молодший школяр і класний колектив. Новоутворення психіки дитини 9-10 років.

Психологія підлітка

Психологічні особливості підлітка. Криза підліткового віку у світлі поглядів зарубіжних і вітчизняних учених (Н. Хорні, Ж. Піаже, В. Крутецький, І. Кон, А. Лічко та ін.). Стадії підліткового віку. Соціальна ситуація психічного розвитку: почуття дорослості, поведінкова автономія, відкриття «Я».

Зміна орієнтації в учінні як провідній діяльності. Інтереси, схильності, успішність. Розвиток пізнавальної діяльності.

Анатомо-фізіологічне визрівання, статевий розвиток, їх вплив на формування особистості підлітка.

Спілкування з однолітками та дорослими. Конфліктність у спілкуванні. Вплив вчителя та класного колективу на психічний розвиток підлітка.

Референтні групи, формальні групи, неформальні угруповання та їх вплив на формування особистості підлітка. Акцентуації характеру, їх прояви в поведінці та спілкуванні.

«Важкий підліток»: проблеми; індивідуальний підхід, його цінність та результати. Навчально-виховний процес як фактор та умова формування повноцінної особистості у підлітковому віці.

Психологія старшокласника (рання юність)

Психологічні особливості раннього юнацького віку. Структура навчальної діяльності старшокласників. Розвиток пізнавальних процесів, світогляду, теоретичного та творчого мислення у засвоєнні шкільних предметів. Проблема оцінювання та самооцінювання знань.

Орієнтація учнів на професійне самовизначення. Профорієнтаційна робота зі старшокласниками. Специфіка навчальної діяльності учнів у коледжах та ліцеях.

Ідеали, цінності, перспективи життєвого та професійного самовизначення старшокласника. Самоактуалізація та її труднощі. Самооцінка, рівень домагань та їх протиріччя.

Моральний розвиток 15-18-річних. Класний колектив, неформальні об'єднання, їх значення для спілкування старшокласників. Акцентуації характеру, внутрішні конфлікти особистості, психологічний захист. Дружба з однолітками. Любов в ранній юності. Підготовка до сімейного життя.

Роль педагогів у становленні особистісного та професійного самовизначення випускника школи.

Педагогічна психологія

Предмет і структура педагогічної психології.

Психологія навчання

Навчання, наочування, учіння; дозрівання, розвиток, формування: співвідношення процесів. Змістовні та мотиваційні характеристики процесу учіння. Компоненти учбової діяльності. Предметна структура учіння. Способи та прийоми учбової діяльності школяра. Наслідкування. Самоконтроль. Самоорганізація учбової діяльності школярів різного віку.

Навчання як творчий процес. Провідні шляхи навчання. Емпіричне та теоретичне знання. Самоуправління в навчанні. Навчання і мотивація.

Усвідомлення цілей учіння. Використання вчителем еталонів у навчанні. Заучування, його механізми.

Організація контролю за процесом засвоєння знань. Психологічні характеристики педагогічної оцінки. Види самооцінки. Взаємозв'язок оцінки вчителя та самооцінки школяра. Оцінювальна діяльність учителя (Б. Ананьєв).

Психологія виховання

Формування мотиваційної сфери особистості. Формування моральної свідомості особистості. Соціально-психологічні аспекти виховання. Психологічний механізм перетворення зовнішнього виховного управління у внутрішню систему самоуправління і самовиховання. Виховання в діяльності.

Виховання соціально важливих рис у дитини раннього віку. Моральне, фізичне та гігієнічне виховання у дошкільному та молодшому шкільному віці. Становлення характеру дитини. Виховання в іграх і навчанні.

Критерії вихованості дітей різного віку та їх психологічне обґрунтування.

Закономірності виховання в підлітковому та юнацькому віці.

Виховання в сім'ї та школі: психологічні аспекти.

Закономірності та можливості перевиховання і корекційної роботи з дітьми з відхиленням в поведінці.

Психологія педагогічної діяльності

Сучасний учитель і соціальні очікування. Психологічні вимоги до особистості педагога. Структура особистісних та професійно-орієнтованих якостей педагога.

Педагогічні здібності, їх класифікація, умови формування та розвитку.

Лідерство та керівництво як педагогічний менеджмент.

Педагогічне спілкування: структура, стадії, стилі спілкування.

Специфіка педагогічного мислення (функції, прийняття педагогічного рішення, педагогічна рефлексія).

Поняття педагогічної перцепції. Характеристика механізмів, перцептивних умінь і навичок учителя.

Індивідуальний стиль діяльності учителя.

Педагогічна конфліктологія про конфлікти в педагогічних стосунках та їх вирішення.

Соціальна психологія

Предмет соціальної психології. Проблеми соціальної психології в контексті навчання і виховання дітей різного віку.

Групова динаміка

Соціальні групи та їх типологія. Фази взаємодії особистості з групою.

Групова динаміка як спосіб існування групи. Поняття про згуртованість. Лідерство і керівництво в малих соціальних групах.

Феномени колективу

Колектив як вищий рівень існування групи. Феномени колективу: ЦОЄ, ДГЕТ, КС. Соціальні ролі та соціальні позиції членів колективу. Вплив колективу на формування особистості (А. Макаренко, В. Сухомлинський).

Сучасні методи дослідження груп і колективів.

Учнівський колектив. Система міжособистісних відносин учнів у класі.

Сумісна діяльність в підлітковому та юнацькому віці, її значення у формуванні особистості.

Конфліктність та міжособистісні відносини учнів. Спілкування дітей дошкільного та шкільного віку в умовах формальних та неформальних груп.

Неформальні об'єднання та угруповання підлітків, їх соціальна спрямованість. Негативна мотивація та спрямованість діяльності окремих підліткових та молодіжних угруповань. Вплив групи в умовах неформального спілкування.

Питання до атестації на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з педагогіки для денної та заочної форм навчання

1. Поняття педагогіки, її предмет, категорії та завдання.
2. Мета і головні компоненти Концепції «Нова українська школа».
3. Система педагогічних наук, зв'язок педагогіки з іншими науками.
4. Методологія педагогіки, методи науково-педагогічних досліджень.
5. Загальна характеристика процесу виховання, його закономірності і принципи.
6. Мета і завдання виховання молодого покоління України в контексті євроінтеграційних процесів.
7. Система освіти в Україні, її структура згідно Закону України «Про освіту».
8. Завдання сучасної дидактики в контексті розвитку національної системи освіти.
9. Методи навчання, їх класифікація та характеристика.
10. Зміст освіти: основні теорії, компоненти, нормативні документи.
11. Принципи дидактики, їх характеристика.
12. Засоби навчання. Їх класифікація та характеристика.
13. Форми організації навчально-пізнавальної діяльності. Урок – основна форма організації навчання.
14. Генеза принципів дидактики.
15. Урок – основна форма організації навчання. Класифікація, структура та вимоги до сучасного уроку. Особливості уроку фізичної культури.
16. Контроль навчально-пізнавальної діяльності суб'єктів навчання: функції, методи, форми, критерії.
17. Загальна характеристика процесу виховання, його закономірності та принципи.
18. Загальні методи виховання і їх класифікація.
19. Колектив як соціокультурне середовище виховання і розвитку особистості. А.С. Макаренко про динаміку розвитку колективу.
20. Сімейне виховання, його мета і завдання. В.О. Сухомлинський про сімейне виховання.
21. Завдання і зміст позакласної та позашкільної роботи, її місце в системі виховання. Характеристика позакласної та позашкільної роботи з фізичної культури.
22. Робота класного керівника: функції, напрямки і форми роботи.
23. Виховна робота з педагогічно занедбаними дітьми.
24. Форми роботи класного керівника з батьками учнів.
25. Керівництво освітніми закладами.
26. Трудове виховання : завдання, зміст, шляхи та методи.
27. Естетичне виховання: завдання, зміст, шляхи та методи.
28. Фізичне виховання: завдання, зміст, шляхи та методи.
29. Завдання та зміст морального виховання згідно Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді.
30. Педагогічна технологія: її сутність, шляхи реалізації.

Питання до атестації на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з психології для денної та заочної форм навчання

1. Предмет психології. Етапи історичного розвитку психології.
2. Свідомість як вищий рівень психічного відображення. Самосвідомість і Я-концепція особистості.
3. Поняття особистості, структура особистості.
4. Спрямованість особистості. Основні структурні компоненти мотиваційної сфери особистості.
5. Класифікація мотивів і потреб людини.
6. Категорія діяльності в психології. Структура індивідуальної діяльності людини.
7. Сутність спілкування. Функції і структура спілкування. Спілкування як взаємодія, як обмін інформацією, як сприйняття людьми один одного.
8. Психологічні способи впливу в процесі спілкування: зараження, навіювання, наслідування, мода, переконання.

9. Індивідуально-типологічні особливості особистості: темперамент, характер, здібності. Їх характеристика.
10. Емоції як форма переживання: функції, властивості, види, класифікація.
11. Загальна характеристика чуттєвих і раціональних форм пізнання дійсності (відчуття, сприймання, увага, пам'ять, мислення, уява).
12. Закономірності та динаміка психічного розвитку і формування особистості в онтогенезі.
13. Вікова періодизація психічного розвитку. Провідні види діяльності і психічні новоутворення.
14. Психологічні особливості дітей дошкільного віку.
15. Поняття психологічної готовності дитини до навчання у школі. Характеристика психічного розвитку у молодшому шкільному віці.
16. Структура та мотиви навчальної діяльності. Розвиток розумових здібностей школярів.
17. Теорія поетапного формування розумових дій П.Я. Гальперіна.
18. Особливості психічного розвитку у підлітковому віці. Поняття підліткової кризи.
19. Формування особистості підлітка.
20. Поняття юності. Проблема юнацької субкультури. Формування світогляду. Професійний вибір та життєві цілі.
21. Поняття про учіння, наочування та навчання. Характеристика і особливості навчальної діяльності.
22. Специфіка навчальної мотивації та особливості її формування.
23. Виховання як цілеспрямований і керований процес соціалізації.
24. Ціннісно-смілова сфера особистості як психологічний об'єкт виховання.
25. Соціальні групи та їх типологія. Фази взаємодії особистості з групою.
26. Поняття про згуртованість. Лідерство і керівництво в малих соціальних групах.
27. Педагогічне спілкування: структура, стадії, стилі спілкування.
28. Специфіка педагогічного мислення (функції, прийняття педагогічного рішення, педагогічна рефлексія).
29. Поняття педагогічної перцепції. Характеристика механізмів, перцептивних вмінь і навичок учителя.
30. Психологічні вимоги до особистості вчителя.

Критерії оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється відповідно до таких критеріїв

<p>Не задовільно 1-34 F 35-59 FX</p>	<p>Здобувач не знає програмного матеріалу. Здобувач не знає психолого-педагогічної термінології. Не володіє основними теоретичними та практичними знаннями, не може відповісти на запитання. Навички роботи залишаються на рівні загального ознайомлення.</p>
<p>Задовільно 60-63 E</p> <p>Задовільно 64-73 D</p>	<p>Має загальні уявлення про термінологію, з тематики та проблематики свого фаху, оперує головними дефініціями, але не розуміє повною мірою зміст, структуру та форми теоретичного та практичного застосування знань та вмінь з напряму та спеціальності підготовки. Володіє навчальним матеріалом на фрагментарному рівні. Не може відповісти на питання без грубих помилок, на які не звертає уваги. Знає основний теоретичний матеріал, має уявлення про значення різних видів джерел, але помиляється, має певні прогалини в розумінні теоретичного курсу. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні та обмеженому життєвому досвіді. Має недоліки в застосуванні практичних вмінь. Має епізодичне знайомство з періодичними науковими виданнями. Не вміє скласти чіткий алгоритм відповіді.</p>
<p>Добре 74-81 C</p>	<p>Самостійно відтворює головні положення, викладені в базовому підручнику. Знає основні педагогічні та психологічні терміни. Потребує допомоги викладача у вирішенні практичних завдань. Допускає типові помилки, які при допомозі викладача здатний виправляти. На основі володіння навчальним матеріалом в обсязі програми вміє систематизувати інформацію. Бракує вмінь самостійного аналізу джерел, критики джерела, самостійного формулювання питання. Відповідь повна, з зауваженнями.</p>
<p>Добре 82-89 B</p>	<p>Вільно володіє фактичним та теоретичним матеріалом, оперує значним колом джерел і наукової літератури. Вміє використовувати теоретичні знання під час аналізу джерел. Повністю відтворює інформацію, що викладена в базовому підручнику. Цілком самостійно використовує набуті знання, вміння та навички в стандартних навчальних ситуаціях. Здатен контролювати свою діяльність. Вільно складає алгоритм відповіді. Має навички роботи з науковою літературою. Відповідь повна, з зауваженнями.</p>
<p>Відмінно 90-100 A</p>	<p>Здобувач проявляє схильність до аналітико-синтетичної діяльності, здатен висловлювати власну думку щодо вивченого матеріалу, ґрунтовно знає фактичний та теоретичний матеріал, вільно оперує широким колом джерел, володіє понятійним апаратом, знайомий з головними науковими проблемами, поглядами дослідників. Вміє використовувати та аналізувати джерела та наукову літературу. Має навички самостійної роботи з різними видами джерел, їх співставлення. Відповідь повна.</p>

Основна література з педагогіки

1. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Наталія Павлівна Волкова. – [2-ге вид., перероб., доп.]. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
2. Галус О.М. Порівняльна педагогіка : навчальний посібник / О.М. Галус, Л.М. Шапошнікова – К. : Вища шк., 2006. – 215 с.
3. Гурський В.А., Присакар В.В. Педагогіка. Загальні основи педагогіки теорія освіти і навчання. У двох книгах. Книга 1: навчальний посібник для студентів вищих освітніх закладів. – Видання 2-е, доопрацьоване і доповнене. – Кам'янецьПодільський: Медобори, 2014. – 218 с.
4. Кузьминський А.І., Вовк Л.П., Омеляненко В.Л. Педагогіка: Підручник. – К.: Знання-Прес, 2003. – 418 с. – (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).
5. Левківський М.В. Історія педагогіки: навч.-метод. посібник. Вид. 4-те,. Навч. пос. – К. : Центр учбової літератури, 2016. – 190 с.
6. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: [навчальний посібник]. 5-е вид., доповнене і перероблене / Н.Є. Мойсеюк.– К., 2007 р. – 656 с.
7. Педагогіка: баз. підруч. для студ. вищ. навч. закладів III- IV рівнів акредитації / кол. авторів; за ред. І.Ф. Прокопенка. – Харків: Фоліо, 2015. – 572 с.
8. Педагогічна майстерність : підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін. ; за ред. І.А. Зязюна. – 2-ге вид., допов. і переробл. – К.: Вища шк., 2004. – 422 с.
9. Підласий І.П. Практична педагогіка або три технології. Інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти / І.П. Підласий. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2004. – 616 с.
10. Практикум з педагогіки: Навчальний посібник: Видання 2-ге, доповнене і перероблене /За заг. ред. О.А.Дубасенюк, А.В.Іванченка. – Житомир: Житомир. держ. пед. ун-т, 2002. – 482 с.
11. Фіцула М.М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти / М.М. Фіцула. – К.: Академвидав, 2003. – 528 с.

Додаткова література з педагогіки

1. Барильнік А. І. Громадянське виховання в умовах українського державотворення : (з досвіду роботи політико-правового клубу "Феміда") / А.І.Барильнік // Виховна робота в школі : наук.-метод. журн. – 2012. – № 5. – С. 25–29
2. Бех І.Д. Виховання особистості: сходження до духовності / І.Д.Бех. – Київ : Либідь, 2006. – 272 с.
3. Бех І.Д. Виховання особистості: У 2-кн. – Кн.1.: Особистісно орієнтований підхід. Теоретико-технологічні засади / І.Д. Бех. – К.: Либідь, 2003.
4. Гадецький М.В. Організація навчального процесу в сучасній школі: Навчально-методичний посібник для вчителів, керівників освітніх закладів, слухачів ІПО / М.В.Гадецький, Т.М. Хлебнікова. – Харків: Веста: Ранок, 2003. – 136 с.
5. Горб Т. Й. Громадянське виховання: інструменти дотику до особистості / Т. Й. Горб // Історія в школі : наук.-метод. журн. – 2013. – № 2. – С. 16–17.
6. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н.П. Наволокова. – 2-ге вид. – Х.: Вид. група «Основа», 2014. – 176 с.
7. Зязюн І.А. Філософія педагогічної дії: монографія / І.А.Зязюн. – Черкаси : Вид.ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2008. – 608 с.
8. Лозова В.І. Теоретичні основи навчання і виховання : [навчальний посібник] / В.І. Лозова, Г.В. Троцько : Харк. держ. пед. ун-т ім.
9. Малафіїк І.В. Дидактика новітньої школи: [навчальний посібник] / І.В. Малафіїк. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. – 632 с.
10. Мосіяшенко В.А. Українська етнопедагогіка : навч. посіб, - Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. - 176 с.
11. Національна докторина розвитку освіти України у XXI столітті. – К.: Шкільний світ, 2001. – 16 с.
12. Нова українська школа: poradnik для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. — Київ : Літера ЛТД, 2018. — 160 с.

13. Пащенко М.І. Педагогіка [текст]: навч. посіб. / М.І. Пащенко, І.В. Красноштан. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 228 с.
14. Педагогіка: Навчальний посібник / В.М. Галузьяк, М.І. Сметанський, В.І. Шахов. – 2-ге вид., випр. і доп. – Вінниця: «Книга-Вега», 2003. – 416 с.
15. Пихтіна Н. П. Основи педагогічної техніки [Текст] : навч. посіб., К.: «Центр учбової літератури», 2016. – 316 с.
16. Пометун О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання / О. Пометун, Л. Пироженко. – К.: АСК, 2004. – 192 с.
17. Рацул А.Б. Педагогіка: інформативний виклад: [навчальний посібник] / А.Б. Рацул, Т.Я. Довга, А.В. Рацул. – 2-ге вид., переб. і доп. – К. : КНТ, 2015. – 320 с.
18. Ушинський К.Д. Людина як предмет виховання // Педагогіка: Хрестоматія / Уклад.: А.І. Кузмінський, В.Л. Омеляненко. – К.: Знання – Прес, 2003. – 700 с.

INTERNET – ресурси

1. Підручники з педагогіки он-лайн <http://pidruchniki.com/pedagogika/>
2. Підручники з педагогіки <http://studentam.kiev.ua/content/category/3/94/103/>
3. “Педагогічна бібліотека” <http://www.metodkabinet.eu/bibliopedagog.html>
4. Книги з педагогіки <http://www.5port.ru/pedagogics/>
5. Закон України «Про вищу освіту» (від 01.07.2014 № 1556-VII): офіц. текст. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України – 2014. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
6. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
7. Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0641729-15>.
8. Закони України про освіту <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

Основна література з психології

1. Васянович Г. Основи психології / Г. Васянович. – Львів: Сполом, 2010. – 205 с.
2. Дрозденко К.С. Загальна психологія в таблицях і схемах: Навч. посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 304 с.
3. Заброцький М.М. Педагогічна психологія: курс лекцій / М.М. Заброцький. – Київ.: МАУП, 2000. – 100 с.
4. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій). 2-ге вид.: навч. посіб. / В.П. Кутішенко. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 128 с.
5. Максименко С.Д. Психологія та педагогіка: Підручник / С.Д. Максименко, М.Б. Євтух, Я.В. Цехмістер, О.О. Лазаренко, О.М. Немеш. – К.: Видавничий дім «Слово», 2014. – 584 с.
6. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навч. посіб. – 2-ге вид., допов. / П.А. М'ясоїд – К.: Вища шк., 2001. – 487 с.
7. Основи психології: підруч. для студ. вищ. закладів освіти / за заг. ред. О.В. Киричука, Б.А. Роменця. – 3-є вид., стер. – К.: Либідь, 1997. – 632 с.
8. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Підручник / Л.Е. Орбан-Лембрик. – К.: Либідь, 2006. – 560 с.
9. Савчин М. В. Вікова психологія / М.В. Савчин. – К.: Академвидав, 2005. – 360 с.
10. Трофімов Ю. Л. Психологія: – 6-е вид. / Ю. Л. Трофімов. – К.: Либідь, 2008. – 560 с.
11. Степанов О.М., Фіцула М.М. Основи психології і педагогіки: посіб. / О.М. Степанов. – К.: Академвидав, 2003. – 504 с. (Альма-матер).

Додаткова література з психології

1. Варій М.Й. Основи психології і педагогіки: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / М.Й. Варій, В.Л. Ординський – [2-ге вид.]. – К.: «Центр учбової літератури», 2009. – 376 с.
2. Власова О. І. Основи психології та педагогіки. – 2-е вид. – К.: Знання, 2011. – 333 с.
3. Выготский Л.С. Собрание сочинений: В 6т.-М., 1982-1984.
4. Загальна психологія: Хрестоматія / За ред. Скрипченко О.В. – К.: Каравела, 2007. – 640 с.
5. Махній М.М. Історія психології: навч. посіб. / М.М. Махній. – К.: Видавничий дім «Слово», 2016. – 472 с.
6. Степанов О. М. Основи психології і педагогіки: – 2-ге вид. / О.М. Степанов. – К.: Академвидав, 2006. – 519 с.
7. Немов Р.С. Психология: Учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений: В 3 кн. – 4-е изд. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – Кн.1,2,3.

INTERNET – ресурси

1. [Савчин М.В.](#) Вікова психологія [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів [Електронний ресурс] / М. В. Савчин, Л. П. Василенко. – К.: Академвидав, 2005. – 360 с. – URL: http://lib.ndu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_12/cgiirbis_64.exe
2. Варій М.Й. Психологія [Електронний ресурс] / М.Й. Варій. – URL: <https://westudents.com.ua/knigi/524-psihologiya-vary-my.html>
3. Від античності до сучасності: історія психології. Інформаційно-бібліографічний список / Укладач Л.Г. Лисенко. – Житомир: 2016. URL: http://library.zu.edu.ua/doc/istoria_psyhohii.pdf
4. Вісник психології і педагогіки. Електронний збірник наукових праць. URL: www.psyh.kiev.ua/
5. **Видра О.Г. Вікова та педагогічна психологія.** URL: <https://textbook.com.ua/psihologiya/1473452516>
6. Гамезо М., Домашенко И. Атлас по психологии. Информационно- методическое пособие по курсу «Психология человека». URL: https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Psihol/gamez/index.php
7. Кон И.С. *Открытие "Я"*.

- URL: http://npu.edu.ua!/e-book/book/djvu/A/ifon_kf_Kon.pdf
8. **Кутіщенко В.П. Вікова та педагогічна психологія.**
URL: <https://textbook.com.ua/psihologiya/1473452508>
 9. Навчальні матеріали онлайн. Психологія.
URL: <https://pidruchniki.com/psihologiya/>
 10. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки». Науково-теоретичний журнал.
URL: <http://pj.kherson.ua/>
 11. **Павелків Р.В. Вікова психологія.**
URL: <https://textbook.com.ua/psihologiya/1473452495>
 12. Психологический образовательный сайт.
URL: <http://psylist.net/socpsy/>
 13. **Савчин М.В. Вікова психологія [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів [Електронний ресурс] / М. В. Савчин, Л. П. Василенко. - К. : Академвидав, 2005. - 360 с.**
URL: <https://textbook.com.ua/psihologiya/1473452492>

2. ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ «БАКАЛАВР» З ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Теорія фізичного виховання як наукова і навчальна дисципліна. Предмет теорії фізичного виховання і її місце в системі наукових знань. Джерела виникнення і етапи розвитку теорії фізичного виховання. Вихідні поняття теорії фізичного виховання: фізична культура, фізичний розвиток, фізичне виховання.

Система фізичного виховання. Визначення поняття. Основи української національної системи фізичного виховання. Ідеологічні основи. Науково-методичні основи. Правові та програмно-нормативні основи. Організаційні основи. Умови функціонування системи фізичного виховання. Мета та основні завдання фізичного виховання. Освітні завдання. Оздоровчі завдання. Виховні завдання. Інтелектуальний розвиток учнів у процесі фізичного виховання. Моральне виховання учнів у процесі фізичного виховання. Виховання волі у процесі занять фізичними вправами. Фізичне і господарсько-трудове виховання учнів. Вплив занять фізичними вправами на естетичне виховання учнів.

Принципи побудови процесу фізичного виховання. Визначення поняття. Структура системи педагогічних принципів. Соціально-педагогічні принципи побудови процесу фізичного виховання: принцип формування фізичної культури людини; принцип гармонійного розвитку особистості; принцип зв'язку з життєдіяльністю; принцип оздоровчої спрямованості. Методичні принципи фізичного виховання: принцип свідомості й активності учнів; принцип наочності; принцип доступності й індивідуалізації; принцип систематичності. Принципи побудови занять у процесі фізичного виховання: принцип міцності і прогресування; принцип безперервності; принцип циклічності; принцип врахування вікових особливостей особистості.

Засоби фізичного виховання. Визначення поняття. Фізичні вправи як основний засіб фізичного виховання. Природні сили як допоміжний засіб фізичного виховання. Гігієнічні фактори як допоміжний засіб фізичного виховання. Зміст та форма фізичних вправ. Загальні поняття про техніку фізичних вправ. Компоненти техніки фізичних вправ. Фази виконання фізичних вправ. Характеристики рухів: просторові характеристики; часові характеристики рухів; просторово-часові характеристики; динамічні та ритмічні характеристики. Класифікація фізичних вправ. Утворення ефектів фізичних вправ. Поняття «ефект» фізичних вправ. Характеристика процесів зміни в організмі під впливом фізичних вправ: робоча фаза; фаза відносної нормалізації; редуційна фаза; кумулятивний ефект.

Навантаження та відпочинок як взаємопов'язані компоненти виконання фізичних вправ. Загальна характеристика фізичного навантаження. Регулювання зовнішньої сторони навантаження шляхом зміни її компонентів. Внутрішня сторона фізичного навантаження. Відпочинок між фізичними навантаженнями як фактор оптимізації тренуючих впливів. Негативний вплив фізичного навантаження на стан фізичної підготовленості та здоров'я людини. Адаптація організму до навантаження.

Методи фізичного виховання. Визначення поняття: «метод», «методичний прийом», «методика», «методичний підхід». Практичні методи фізичного виховання: методи навчання рухових дій, методи вдосконалення та закріплення рухових дій, методи вдосконалення фізичних якостей. Загально-педагогічні методи в фізичному вихованні. Вербальні методи: розповідь, пояснювання, інструктування, вказівки, команди, оцінки. Методи демонстрації. Методи наочності.

Загальні основи навчання рухових дій. Рухові уміння та навички. Механізм формування рухових дій. Структура (етапи) процесу навчання рухових дій. Етап розучування рухової дії. Етап засвоєння рухової дії. Етап закріплення рухової дії.

Основи методики вдосконалення фізичних якостей. Загальна характеристика фізичних якостей людини. «Перенос» фізичних якостей. Поняття «методика» вдосконалення фізичних якостей.

Основи методики розвитку сили. Загальна характеристика сили як фізичної якості. Фактори, що зумовлюють силові можливості людини. Засоби вдосконалення сили. Методика розвитку максимальної сили. Методика розвитку швидкої сили. Методика розвитку вибухової сили. Поради щодо профілактики травм у процесі силової підготовки. Вікова динаміка

природного розвитку сили. Контроль силових можливостей та деякі особливості методики їх вдосконалення у школярів.

Основи методики розвитку швидкості. Загальна характеристика швидкості як фізичної якості людини. Фактори, що зумовлюють прояви швидкості. Засоби вдосконалення швидкості. Методика вдосконалення швидкості: швидкості рухових реакцій, циклічних рухів, ациклічних рухових дій. Вікова динаміка природного розвитку швидкості.

Основи методики розвитку витривалості. Загальна характеристика витривалості як фізичної якості людини. Види витривалості. Фактори, що зумовлюють прояви витривалості. Методи оцінки витривалості. Методика розвитку швидкісної витривалості. Методика розвитку силової витривалості. Вікова динаміка природного розвитку витривалості та контроль за її розвитком.

Основи методики розвитку гнучкості. Загальна характеристика гнучкості. Фактори, від яких залежить прояв гнучкості. Засоби удосконалення гнучкості. Методика розвитку гнучкості. Вікова динаміка природного розвитку гнучкості та контроль за її розвитком.

Основи методики розвитку координаційних здібностей. Координаційні здібності. Фактори, що визначають спритність. Здатність до збереження рівноваги. Здатність відчувати ритм. Методи оцінки координації. Загальні основи методики удосконалення координації. Методика розвитку координації. Вікова динаміка розвитку та контроль координації.

Форми організації занять. Загальна характеристика форм організації занять. Структура занять у фізичному вихованні. Основні аспекти побудови занять у фізичному вихованні. Типова структура занять. Методи організації занять фізичними вправами. Позаурочні форми проведення занять.

Планування та контроль. Перспективне, етапне, короткотермінове планування в школі, в спортивній секції. Конспект уроку. Дидактичні розробки з методики навчання та розвитку фізичних якостей. Позакласні та позашкільні спортивно-масові та фізкультурні оздоровчі заходи.

Характеристика педагогічного контролю. Складання хронокарти уроку та графіку пульсометрії. Педагогічний аналіз уроку, самоаналіз. Самоконтроль.

2.1. Питання до атестації на здобуття ступеня вищої освіти "бакалавр" з теорії та методики фізичного виховання для денної та заочної форм навчання

1. Предмет теорії фізичного виховання і її місце в системі наукових знань.
2. Джерела виникнення і етапи розвитку теорії фізичного виховання.
3. Вихідні поняття теорії фізичного виховання: фізична культура, фізичний розвиток, фізичне виховання.
4. Основи української національної системи фізичного виховання.
5. Мета і завдання фізичного виховання.
6. Інтелектуальний розвиток учнів у процесі фізичного виховання.
7. Моральне виховання учнів у процесі фізичного виховання.
8. Виховання волі у процесі занять фізичними вправами.
9. Фізичне і господарсько-трудове виховання учнів.
10. Вплив занять фізичними вправами на естетичне виховання учнів.
11. Соціально-педагогічні принципи побудови процесу фізичного виховання.
12. Загальнопедагогічні принципи у фізичному вихованні
13. Дидактичні принципи побудови занять у процесі фізичного виховання: принцип міцності і прогресування; принцип безперервності; принцип циклічності.
14. Характеристика засобів фізичного виховання.
15. Фізичні вправи як основний засіб фізичного виховання.
16. Класифікація фізичних вправ.
17. Допоміжні засоби фізичного виховання.
18. Зміст та форма фізичних вправ.
19. Техніка фізичних вправ: визначення, поняття, основа, визначальна ланка і деталі техніки; фази рухів.
20. Характеристика рухів: просторові характеристики; часові характеристики рухів; просторово-часові характеристики; динамічні та ритмічні характеристики.
21. Утворення ефектів фізичних вправ. Поняття «ефект» фізичних вправ.
22. Характеристика процесів зміни в організмі під впливом фізичних вправ: робоча фаза; фаза відносної нормалізації; редуційна фаза; кумулятивний ефект.
23. Загальна характеристика фізичного навантаження.
24. Відпочинок між фізичними навантаженнями як фактор оптимізації тренуючих впливів
25. Негативний вплив фізичного навантаження на стан фізичної підготовленості та здоров'я людини. Адаптація організму до навантаження.
26. Визначення поняття: «метод», «методичний прийом», «методика», «методичний підхід».
27. Практичні методи фізичного виховання.
28. Загально-педагогічні методи в фізичному вихованні: вербальні методи: розповідь, пояснювання, інструктування, вказівки, команди, оцінки.
29. Загально-педагогічні методи в фізичному вихованні: методи демонстрації, методи наочності.
30. Характеристика ігрового та змагального методу навчання.
31. Поняття про рухові вміння та навички, їх відмінні риси; механізм формування рухових вмінь та навичок.
32. Структура (етапи) процесу навчання рухових дій.
33. Етап розучування рухових дій: завдання, засоби, методи, характерні помилки.
34. Етап закріплення рухових дій: завдання, засоби, методи, характерні помилки.
35. Етап удосконалення рухових дій: завдання, засоби, методи, характерні помилки.
36. Загальна характеристика фізичних якостей людини. «Перенос» фізичних якостей.
37. Сила та її прояв у руховій діяльності: визначення поняття, фактори, що обумовлюють її прояв, види силових здібностей.
38. Методика розвитку силових якостей у школярів. Вікова динаміка природного розвитку сили
39. Швидкість та її прояв у руховій діяльності: визначення поняття, фактори, що обумовлюють її прояв, види швидкості.
40. Методика розвитку швидкості у школярів. Вікова динаміка природного розвитку швидкості.
41. Координаційні здібності та їх прояв у руховій діяльності: визначення поняття; фактори,

- що обумовлюють їх прояв; види координаційних здібностей.
42. Методика розвитку координаційних здібностей у школярів. Вікова динаміка природного розвитку координаційних здібностей.
 43. Гнучкість та її прояв у руховій діяльності: визначення поняття, фактори, що обумовлюють її прояв, види гнучкості.
 44. Методика розвитку гнучкості у школярів. Вікова динаміка природного розвитку гнучкості.
 45. Витривалість та її прояв у руховій діяльності: визначення поняття; фактори, що обумовлюють її прояв; види витривалості.
 46. Методика розвитку витривалості у школярів. Вікова динаміка природного розвитку витривалості.
 47. Характеристика «колового» методу виховання фізичних якостей.
 48. Загальна характеристика форм організації занять.
 49. Урок фізичної культури як основна форма фізичного виховання; значення, характерні особливості, структура, типи і види.
 50. Характеристика позакласних та позашкільних форми занять фізичними вправами.
 51. Форми організації учнів на уроці та способи виконання вправ.
 52. Педагогічний контроль у фізичному вихованні у школі. Значення, види контролю, їх характеристика.
 53. Педагогічний аналіз уроку: складання хронокарти уроку та графіку пульсометри.
 54. Загальна характеристика навчальної програми з фізичної культури в ЗЗСО.
 55. Характеристика варіативного компоненту навчальної програми з фізичної культури в ЗЗСО.
 56. Характеристика інваріативного модулю навчальної програми з фізичної культури в ЗЗСО.
 57. Оцінювання навчальних досягнень учнів.
 58. Індивідуальний та диференційований підхід у фізичному вихованні.
 59. Перспективне, етапне, короткотермінове планування в школі, в спортивній секції.
 60. Методика складання конспекту уроку
 - 61-90. Методика навчання техніки фізичних вправ з різних модулів навчальної програми.
 - 91-120 Методика розвитку фізичних якостей учнів на уроках фізичної культури

2.2. Основна література з теорії та методики фізичного виховання

1. Ареф'єв В.Г. Фізична культура в школі: Навчальний посібник для студентів навчальних закладів II- IV рівнів акредитації / В.Г. Ареф'єв, Г.А.Єдинак – 2-е вид. перероб. доповн. – Кам'янець-Подільський: «РУТА», 2007. – 247 с.
2. Вільчковський Е.С. Теорія та методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посібник / Е.С. Вільчковський, О.І. Курок. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. – 428с.
3. Горохова скриня: Українські народні ігри – Київ: Веселка, 2003, С. 95.
4. Дитина. Освітня програма для дітей від 2 до 7 років / наук. кер. проекту В.О. Огнев'юк; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л. Богиніч, Н.І. Богданець-Білооскаленко [та ін.]; наук. ред.: Г.В. Беленька, М.А. машовець; Мін. освіти і науки України, ун-т ім. Б. Грінченка. – К.: 2016, 304 с.
5. Демінський А.Ц. Основи теорії фізичного виховання. – Донецьк: АО Донеччина, 2005. – 520 с.
6. Дмитренко Т.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей раннього і дошкільного віку. Посібник для дош. відділення пед. ін-тів та учнів дошкільн. Відділень пед. училищ / Т.І. Дмитренко – Київ.: Вища школа, 1979., С.242.
7. Келлер В.С., Платонов В.М. Теоретико-методичні основи підготовки спортсменів / В.С. Келлер, В.М. Платонов - Львів: Українська спортивна Асоціація, 1992. – 269 с.
8. Куц О.С. Інтенсифікація формування знань з теорії та методики фізичного виховання учнівської молоді: навчальний посібник / О.С. Куц, В.І. Романова – Рівне: О. Зень, 2017. – 384 с.
9. Круцевич Т.Ю. Контроль у фізичному вихованні дітей, підлітків та молоді / Т.Ю. Круцевич, М.І. Воробйов, Г.В. Безверхня – Київ: Олімпійська література, 2011.- 224 с.
10. Линець М.М. Основи методики розвитку рухових якостей. Навч. посібник / М.М. Линець – Львів.: Штабар, 1997.-207 с.
11. Папуша В.Г. Методика фізичного виховання школярів: форми, зміст, організація / В.Г. Папуша – Тернопіль: Підручники і посібники, 2010. – 192с.
12. Папуша В.Г. Теорія і методика фізичного виховання у схемах і таблицях / В.Г. Папуша – Тернопіль: підручники і посібники, 2011. – 128с.
13. Русова С.Ф. Теорія і практика дошкільного виховання – С.Ф. Русова – Львів-Краків-Париж: Просвіта, 2003.-127 с.
14. Рухливі і спортивні ігри в школі: Посібник для вчителя / А.П.Демчишин, В.М.Артюх, В.А.Димчишин, Й.Г.Фалес.-К.: 2002.-175 с.
15. Сергієнко Л. П. Терміни і поняття у фізичній культурі – Л.П. Сергієнко. – Тернопіль: Навчальна книга -Богдан, 2011.- 264 с.
16. Сергієнко Л.П. Практикум з теорії та методики фізичного виховання: Навчальний посібник / Л.П. Сергієнко – Харків: «ОВС», 2007. – 271 с.
17. Теорія та методика фізичного виховання: підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту: у 2-х т.- / [Т.Ю. Круцевич, Н.Є. Пангелова, О.Д. Кривчикова та ін.; за ред. Т.Ю. Круцевич]. – [2-ге вид., переробл. та доп.]. – К.: Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімп. л-ра, 2017. – Т. 1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. – 384с.
18. Теорія та методика фізичного виховання: підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту: у 2-х т.- / [Т.Ю. Круцевич, Н.Є. Пангелова, О.Д. Кривчикова та ін.; за ред. Т.Ю. Круцевич]. – [2-ге вид., переробл. та доп.]. – К.: Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімп. л-ра, 2017. – Т. 2. Методика фізичного виховання різних груп населення. – 448с.
19. Фізична культура // Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, 5-9 класів. –К. - 2008.
20. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання. Частина 1. – Тернопіль: Навчальна книга –Богдан, 2007. – 272 с.
21. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання. Частина 2. – Тернопіль: Навчальна книга –Богдан, 2007. – 248 с.

2.3. Додаткова література з теорії та методики фізичного виховання

1. Вільчковський Е.С. Теорія та методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посібник / Е.С. Вільчковський, О.І. Курок – Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. – 428с.
2. Волков Л.В. Основи спортивної підготовки дітей і підлітків / Л.В. Волков – К.: Вища школа, 2003. - 152 с.
3. Дубогай О.Д. Навчання в русі. Здоров'язбережувальні педагогічні технології для дошкільнят та учнів [Текст]: навч. посіб. [для студентів вищ. навч. закл., вихователів дошкільн. навч. закл., учителів фіз. культури, методистів, батьків] / О.Д. Дубогай, А.В. Цьось. – Луцьк: Вежа-Друк, 2017. – 324 с.
4. Платонов В.М. Фізична підготовка спортсмена / В.М. Платонов, М.М. Булатова. -К.: Олімпійська література, 1995. - 320 с.
5. Сергієнко Л.П. Теорія та методика дитячого і юнацького спорту: підручник / Л.П. Сергієнко. – К.: Кондор-Видавництво, 2016. – 542 с.
6. Фізична культура в школі: методичний посібник / за загальною редакцією С.М. Дятленка. – К.: Літера ЛТД, 2010. – 176 с.
7. Фізична культура в школі: 5-11 класи: методичний посібник / за редакцією С.М. Дятленка. – К.: Літера ЛТД, 2011. – 368 с.
8. Цьось А.В. Історія фізичного виховання на теренах України з найдавніших часів до початку ХІХ ст.: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / А.В. Цьось, Н.А. Деделюк. – Луцьк: Східноєвроп. Навч. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. – 456 с.

INTERNET – ресурси

1. Закон України "Про фізичну культуру і спорт" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=229-88-%EF>. – Назва з екрану
2. Нова Українська школа [Електронний ресурс] // Концептуальні засади реформування середньої школи // Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/280/konczepczyia.pdf>
3. Теорія та методика фізичного виховання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tmfv.com.ua>. – Назва з екрану
4. Теорія та методика фізичного виховання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eprints.cdu.edu.ua/.../В_П_Іващенко_О_П_Безкопильний_Теорія_і_методика_фізичного_виховання – Назва з екрану

Критерії оцінювання
з теорії та методики фізичного виховання

Контроль успішності студента здійснюється з використанням методів і засобів, що визначенні в ХДУ. Академічні успіхи студента оцінюються за шкалою, яка застосована в ХДУ з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS.

Відмінно А	Студент має глибокі міцні і системні знання з усього теоретичного курсу, може чітко сформулювати дефініції, використовуючи спеціальну термінологію, володіє понятійним апаратом, знає основні проблеми теорії та методики фізичного виховання, її мету та завдання. Вміє застосувати здобуті практичні вміння і навички при аналізі основних питань курсу та використовує їх під час відповіді.
Добре В	Студент має глибокі міцні ґрунтовні знання, використовує практичні навички, але може допустити неточності в формулюванні, незначні помилки в наведених прикладах.
Добре С	Студент знає програмний матеріал у повному обсязі, має практичні вміння, але не вміє поєднувати теоретичні і практичні аспекти фізичного виховання. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями
Задовільно D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння необхідності поєднання теорії і практики, але допускає помилки в термінології, відповіді неповні, мають помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
Задовільно Е	Студент має початковий рівень знань, володіє необхідними вміннями та практичними навичками для вирішення стандартних завдань фізичного виховання; виявляє розуміння лише основних положень навчального матеріалу; здатний з помилками та з додатковими питаннями дати визначення понять та категорій.
Незадовільно FX	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях, не пов'язує теорію і практику фізичного виховання в єдину структуру.
Незадовільно F	Студент не володіє необхідними знаннями, вміннями, навичками та науковими термінами, не використовує практичні вміння і навички з фізичного виховання, демонструє низький рівень теоретико-методичних знань та умінь

3. ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ «БАКАЛАВР» З СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ

Особливості організації та проведення наукових досліджень проблем фізичного виховання та спорту

Роль і місце науки в діяльності студента, тренера, викладача фізичної культури.

Мета науки. Види наукових досліджень. Характеристика фундаментальних та прикладних наукових досліджень. Етапи наукового дослідження. Зміст емпіричного етапу дослідження. Теоретичний етап дослідження. Наукова теорія, її характеристика. Структура наукової теорії.

Методологія наукового дослідження.

Методологія як вчення про структуру, логіку організації, методи і засоби діяльності в різних галузях науки, її теорії і практики. Методологічний апарат. Методологічні принципи наукового дослідження: єдності теорії та практики; об'єктивності, конкретності, розвитку, закономірності, конкретно-історичного підходу; всебічності вивчення процесів і явищ; оптимальності тощо.

Методика дослідження. Етапи дослідження.

Визначення проблеми та теми дослідження у фізичному вихованні та спорті.

Різновиди педагогічних досліджень: методичні дослідження, науково-методичні дослідження, науково-дослідні роботи. Вивчення педагогічного досвіду. Мета і задачі науково-методичних досліджень.

Напрями досліджень проблем фізичної культури і спорту. Наукові проблеми теорії та методики фізичного виховання: удосконалення змісту, форм, методів навчання; удосконалення форм і методів розвитку фізичних якостей; удосконалення засобів контролю тощо.

Наукові проблеми теорії та методики спорту і спортивної підготовки: відбір у спорті; організація та планування підготовки спортсменів на різних етапах; удосконалення загально-фізичної, спеціально-фізичної, технічної, тактичної, психологічної та інтегральної підготовки спортсменів; проблеми організації змагальної діяльності; удосконалення матеріально-технічного забезпечення спортивної діяльності тощо.

Наукові проблеми теорії і методики оздоровчої і адаптивної фізичної культури;

Психолого-педагогічні аспекти фізичного виховання та спорту.

Медико-біологічні проблеми фізичного виховання та спорту.

Планування роботи. Структура вступу описової частини науково-дослідної роботи. Визначення об'єкту наукового дослідження. Визначення предмету наукового дослідження. Формулювання мети дослідження. Визначення і формулювання задач дослідження.

Класифікація методів науково-дослідної роботи.

Характеристика поняття "Метод дослідження". Класифікація методів дослідження за характером пізнавальної діяльності: метод експертних оцінок; метод комісії; метод "мозкового штурму"; метод евристичного прогнозування; комплексні методи; метод узагальнення незалежних характеристик; метод якісної та кількісної обробки емпіричних даних; прогностичний метод; теоретичний метод; емпіричний метод тощо.

Теоретичні методи наукового дослідження: ідеалізація; аксіоматичний метод; історичний метод; гіпотеза. Методи, що застосовуються при теоретичному та практичному дослідженні: індукція; дедукція; абстрагування; конкретизація; екстраполяція, моделювання; порівняння, класифікація, синтез; аналіз.

Загальнонаукові методи дослідження у фізичній культурі і спорті. Вивчення і аналіз наукової літератури.

Вивчення і аналіз наукової літератури як загальнонауковий метод одержання ретроспективної інформації. Види наукової літератури: монографії, статті у наукових журналах; статті у матеріалах наукових та науково-практичних конференцій; офіційні протоколи змагань; архівні матеріали. Етапи роботи над літературою. Форми запису інформації при аналізі наукової літератури.

Вивчення і аналіз педагогічної документації: класних журналів, особових справ школярів, медичних карток, програми тощо.

Спостереження як метод науково-дослідної роботи з проблем фізичної культури та спорту.

Спостереження як метод отримання наукової інформації. Особливості наукового та побутового спостереження. Позитивні та негативні сторони наукового спостереження. Види спостереження за обсягом взаємопов'язаних педагогічних явищ; за стилем; за програмою; за поінформованістю; за часом.

Об'єкти педагогічного спостереження. Техніка проведення спостереження. Програма проведення педагогічного спостереження. Вимоги до спостереження. Способи фіксації і обробки результатів спостереження. Хронометраж. Експертна оцінка.

Методи опитування в структурі педагогічного дослідження.

Методи опитування: анкетування, бесіди, інтерв'ювання. Види бесіди: формалізована і неформалізована. Правила проведення бесіди. Специфіка використання інтерв'ю. Вимоги до інтерв'ю та бесіди. Позитивні риси та негативні риси інтерв'ю та бесіди.

Анкетування як метод опитування. Характеристика анкетування. Види анкетування. Класифікація питань у анкеті. Побудова анкет і планування питань бесіди. Способи обробки результатів анкетування і бесіди. Вивчення і узагальнення педагогічного досвіду. Перевірка якості проведення анкетування.

Тестування у фізичному вихованні та спорті.

Вимоги до спортивних тестів. Аутентичність тестів. Надійність та інформативність тесту. Шляхи підвищення інформативності тесту. Форми надійності тестів. Шляхи підвищення надійності тестів.

Тести досягнень. Тести здібностей. Тести особистості. Рухові (моторні) тести. Групи рухових тестів. Особливості тестування рухових можливостей. Правила вибору тестів. Умови використання тестів.

Методи математичної статистики і їх застосування при вирішенні наукових проблем фізичного виховання та спорту.

Роль і значення методів математичної статистики у проведенні наукових досліджень з проблем фізичного виховання та спорту. Генеральна сукупність і вибірка. Вибір досліджуваних. Шкали найменувань, порядку, відношень, інтервальна шкала.

Основні параметри математичної статистики. Середня арифметична. Середнє квадратичне відхилення. Середня помилка відхилення. Критерії достовірності Ст'юдента, Уайта, по Хі-квадрату. визначення коефіцієнту кореляції.

Педагогічний експеримент як метод дослідження.

Загальна характеристика педагогічного експерименту як методу дослідження. Структура педагогічного експерименту. Види педагогічного експерименту.

Планування педагогічного експерименту. Формування дослідницьких груп. Етапи педагогічного експерименту. Організація та проведення педагогічного експерименту. Комплексне використання різних методів науково-дослідної роботи у педагогічному експерименті.

Сучасні інформаційні технології у забезпеченні науково-дослідної та методичної діяльності.

Інтернет технології в процесі пошуку та обробки інформації: програма Microsoft Internet Explorer; електронна пошта; Skype; телеконференції.

Використання електронних таблиць для оцінки результатів дослідження і проведення розрахунків. Особливості побудови таблиць, графіків, діаграм тощо.

Створення текстових документів за допомогою програми Microsoft Word. Використання Microsoft PowerPoint - програми для створення і проведення презентацій.

3.1. Питання до атестації на здобуття ступеня вищої освіти "бакалавр" з сучасних наукових досліджень у фізичній культурі для денної та заочної форм навчання

1. Наука, її функції, роль у суспільстві, у фізичній культурі та спорті.
2. Характеристика емпіричного та теоретичного етапів наукового дослідження та їх взаємозв'язок.
3. Характеристика основних принципів методології пізнання (*принцип єдності теорії та практики; об'єктивності; конкретності; розвитку; закономірності*).
4. Характеристика складових наукового апарату – понятійно-категоріальну основу наукового дослідження (актуальність, наукову новизну, евристичну цінність, теоретичну та практичну значущість, проблематику, об'єкт, предмет, гіпотезу, мету та завдання).
5. Класифікація методів дослідження за характером пізнавальної діяльності (*метод експертних оцінок, метод комісії, метод «мозкового штурму», метод евристичного прогнозування, метод узагальнень, методи якісної обробки, методи кількісної обр, емпіричні методи, теоретичні методи, комплексні методи*).
6. Характеристика теоретичних методів наукового дослідження (*індукція, дедукція, аналіз, синтез, абстрагування, конкретизація, екстраполяція, моделювання, порівняння, класифікація*).
7. Характеристика емпіричних методів наукового дослідження.
8. Проблематика сучасних наукових досліджень з загальних основ теорії та методики фізичного виховання.
9. Особливості наукових досліджень проблем удосконалення змісту фізичного виховання.
10. Особливості наукових досліджень проблем удосконалення форм і методів навчання.
11. Особливості наукових досліджень проблем удосконалення форм і методів розвитку фізичних якостей дітей.
12. Особливості наукових досліджень проблем удосконалення засобів контролю.
13. Проблематика сучасних наукових досліджень з теорії та методики спорту і спортивної підготовки.
14. Проблематика сучасних наукових досліджень з теорії та методики оздоровчої і адаптивної фізичної культури.
15. Проблематика сучасних наукових досліджень з медико-біологічні проблеми фізичного виховання.
16. Особливості наукових досліджень проблем рухової активності.
17. Особливості наукових досліджень проблем визначення й оцінки фізичного стану дітей, підлітків та молоді.
18. Особливості наукових досліджень проблем
19. Планування роботи по виконанню курсової або випускної роботи.
20. Ознаки актуальності теми наукової роботи.
21. Об'єкт та предмет дослідження: значення, характеристика, вимоги.
22. Визначення мети і задач дослідження.
23. Характеристика методу науково-дослідної роботи аналіз наукової літератури.
24. Характеристика методу науково-дослідної роботи аналіз педагогічної документації.
25. Характеристика методу науково-дослідної роботи педагогічне спостереження.
26. Види педагогічних спостережень.
27. Характеристика методів науково-дослідної роботи опитування: бесіда, інтерв'ювання.
28. Характеристика методу науково-дослідної роботи анкетування;
29. Характеристика методу науково-дослідної роботи тестування;
30. Поняття про надійність та інформативність рухових тестів.
31. Характеристика методу науково-дослідної роботи хронометрування;
32. Характеристика методу науково-дослідної роботи експертна оцінка;
33. Характеристика методів науково-дослідної роботи оцінки функціонального стану дихальної системи.
34. Характеристика методів науково-дослідної роботи оцінки функціонального стану серцево-судинної системи.
35. Характеристика методів науково-дослідної роботи оцінки фізичної роботоздатності.

36. Характеристика методів науково-дослідної роботи оцінювання нервово-психічного стану.
37. Характеристика методів науково-дослідної роботи вивчення мотивації діяльності школярів у процесі фізичного виховання.
38. Характеристика методу науково-дослідної роботи педагогічний експеримент.
39. Види педагогічного експерименту.
40. Програма педагогічного експерименту.
41. Характеристика методів науково-дослідної роботи математичної статистики (*середня арифметична, визначення відсотку, визначення достовірності різниці між двома незалежними результатами, ранжирування та визначення рангової кореляції*)
42. Структура (основні складові частини) курсової або кваліфікаційної роботи з проблем фізичного виховання та спорту.
43. Вимоги до оформлення змісту курсової або кваліфікаційної роботи.
44. Характеристика вступу курсової або кваліфікаційної роботи.
45. Вимоги до основної частини курсової або кваліфікаційної роботи.
46. Таблиці і основні вимоги до їх оформлення.
47. Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, діаграми, карти тощо) і основні вимоги до їх оформлення.
48. Цитування та посилання в тексті наукової роботи на джерела. Академічна доброчесність.
49. Вимоги щодо оформлення бібліографічного опису джерел.
50. Вимоги щодо оформлення додатків.
51. Сформулювати науковий апарат – понятійно-категоріальну основу наукового дослідження (актуальність, об'єкт, предмет, гіпотезу, мету, завдання, практичну значущість) та шляхи вирішення обраної теми дослідження.

3.2. Основна література з сучасних наукових досліджень у фізичній культурі

1. Артемчук Г. І., Курило В.М., Кочерга М.П. Науково-дослідна робота: навч. посіб. для студ. та виклад. ВНЗ. К.: Форум, 2000. 272 с.
2. Белих С. І. Науково-дослідна робота у фізичній культурі. Донецьк, 2008. 130 с.
3. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень /М.Т.Білуха. – К.: Наука, 2002. – 479с.
4. Грабовський Ю.А., Кедровський Б.Г., Маляренко І.В., Степанюк С.І., Харченко-Баранецька Л.Л. Методологія, структура та вимоги до виконання випускних робіт: Методичні рекомендації для студентів випускних курсів денної та заочної форм навчання факультету фізичного виховання та спорту. Херсон: Видавництво ХДУ, 2007. 72с.
5. Деделюк Н. А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні: навч. посіб. для студ. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Л. Українки 2010. 184 с.
6. Демчук С. П. Основи самостійної науково-дослідної роботи: навч.метод. посіб. для студ. спеціальності «Фізична культура» Рівне: СОМ-ЦЕНТР, 2008. — 70 с.
7. Єріна А.М., Захожай В.Б., Єрін Д.Р. Методологія наукових досліджень. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 376 с.
8. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень: навч. посібник. К.: ВД Професіонал, 2005. – 240 с.
9. Комп'ютерна техніка та методи математичної статистики / [за заг.ред. Кашуби В. О.]. К., 2015. 213 с.
10. Методичні рекомендації до написання курсових, бакалаврських та магістерських дипломних робіт для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» спеціальності «фізична культура і спорт», спеціалізацій «Менеджмент у спортивній діяльності», «Менеджмент і маркетинг у спорті», «Менеджмент і логістика в спорті». Укл. Є.В. Імас, Ю.П. Мічуда, С.В. Свистунов. К.: Олімп. л-ра. 48 с.
11. Методичні рекомендації з написання курсових робіт освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» за напрямом підготовки 6.010201 «Фізичне виховання». Укл. Т. Ю. Круцевич. К.: Наук. світ. 24 с.
12. Сергієнко Л. П. Спортивна метрологія: теорія і практичні аспекти. К.: КНТ, 2010. 776 с.
13. Сергієнко Л. П. Тестування рухових здібностей школярів. К.: Олімп. л-ра, 2001. 240 с.
14. Сергієнко Л.П. Технології наукових досліджень у фізичній культурі. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2014. 496 с.
15. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: навч.посіб. К.: Академвидав, 2005. 208 с.
16. Шейко В. М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. К.: Знання, 2006. 307 с.
17. Шиян Б. М., Вацеба О.М. Теорія і методика наукових педагогічних досліджень у фізичному вихованні і спорті: навч. посіб. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2008. 276 с.

3.3. Додаткова література з сучасних наукових досліджень у фізичній культурі

1. Єріна А.М., Захожай В.Б., Єрін Д.Л. Методологія наукових досліджень К.: Центр навч. л-ри, 2004. 212 с.
2. Іваненко О.В., Худолій О.М. Проблеми планування процесу вивчення дисципліни “Основи наукових досліджень” //Теорія та методика фізичного виховання. – 2008. - №1. – С.19-28.
3. Костюкевич В.М., Воронова В.І., Шинкарук О.А., Борисова О.В. Основи науково-дослідної роботи магістрантів та аспірантів у вищих навчальних закладах (спеціальність: 017 Фізична культура і спорт). Навч. посіб. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. 554 с
4. Костюкевич В.М. Спортивна метрологія. Навч. посіб. для студентів фіз. виховання пед. унів. Вінниця : ДОВ «Вінниця», ВДПУ, 2001. 183 с.
5. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень К.: Кондор, 2003. 192с.
6. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. К.: ВД Слово, 2003. 206с.

▪ **INTERNET – ресурси (Основні Web-сторінки в INTERNET).**

1. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2003. 240 с. URL: <http://www.info-library.com.ua/books-book-96.html>;
<http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-42.html>
2. Наукознавство (ОНД)/ За ред.. В.С.Марцина. URL:
<http://www.ukrreferat.com/index.php?referat=124&lang=book>
3. Методологія та методи наукового дослідження URLупу: <http://www.refine.org.ua/pageid-4859-1.html>
4. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень URL:
http://www.eskimosi.in.ua/2kurs/osnovi_naukovih_doslidjen.php

Критерії оцінювання
з сучасних наукових досліджень у фізичній культурі

Контроль успішності студента здійснюється з використанням методів і засобів, що визначенні в ХДУ. Академічні успіхи студента оцінюються за шкалою, яка застосована в ХДУ з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS.

Відмінно А	Студент має глибокі міцні і системні знання з усього теоретичного курсу, може чітко сформулювати дефініції, використовуючи спеціальну термінологію, володіє понятійним апаратом, знає основні проблеми сучасних наукових досліджень у фізичній культурі, мету та завдання. Вміє застосувати здобуті практичні вміння і навички при аналізі основних питань курсу та використовує їх під час відповіді.
Добре В	Студент має глибокі міцні ґрунтовні знання, використовує практичні навички, але може допустити неточності в формулюванні, незначні помилки в наведених прикладах.
Добре С	Студент знає програмний матеріал у повному обсязі, має практичні вміння, але не вміє поєднувати теоретичні і практичні аспекти з сучасних наукових досліджень у фізичній культурі. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями
Задовільно D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння необхідності поєднання теорії і практики, але допускає помилки в термінології, відповіді неповні, мають помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
Задовільно Е	Студент має початковий рівень знань, володіє необхідними вміннями та практичними навичками для вирішення стандартних завдань наукових досліджень у фізичній культурі; виявляє розуміння лише основних положень навчального матеріалу; здатний з помилками та з додатковими питаннями дати визначення понять та категорій.
Незадовільно FX	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях, не пов'язує теорію і практику сучасних наукових досліджень у фізичній культурі в єдину структуру.
Незадовільно F	Студент не володіє необхідними знаннями, вміннями, навичками та науковими термінами, не використовує практичні вміння і навички з сучасних наукових досліджень у фізичній культурі, демонструє низький рівень теоретико-методичних знань та умінь

Гарант ОП

Інна ГОРОДИНСЬКА